

Kjæshuset

Bilder: Asle Vidal, Brenna

Kjæshuset ligger i Indre Kjæs, ei bygd på østsiden av Porsangerfjorden, ca 90 km fra Lakselv. Huset er bygd før andre verdenskrig, muligens allerede på 1800-tallet. Dette er ett av tre bolighus på østsiden av Porsangerfjorden som sto igjen etter krigen.

Huset er bygd av tømmer. Det har i sin tid bestått av to rom, kjøkken og kammers. Det er ca 25 m². Huset er dårlig vedlikeholdt og har etter hvert fått nye brukere, nemlig sauer.

Kilde:

Arvid Petterson: *Småfolk og drivkrefter*. Porsanger bygdebok, bind 2. Fra 1900 til 1960-årene. S. 37. Porsanger kommune 1994.

Atle Kaaby: *Forhåndstakst på eiendom som er planlagt utskilt i Kjæs, fra gnr. 36, bnr. 9, Porsanger kommune*. Lakselv, den 17.10.1994.

Les mer om huset:

Anne K. G. Giæver: Historien om Kjæshuset. *Porsangerfolket*. S. 54-55. Årbok for Porsanger 2007.

Peder A. Persen: Det gamle hus ... *Fjordfolket*. S. 22-23. Årbok for Porsanger 1980.

Kjæshuset fikk stå i fred

Finn fram et kart over Porsanger. I nærheten av Kjæs står det et gammelt hus som kalles Kjæshuset. Det ble ikke brent under krigen. Les hvorfor huset fikk stå i fred:

1. Johan Josefsen fra Kjæs fortalte (29.5.07) at da tyskernes brannkomando kom for å tenne på Kjæshuset, var det bare gamle Klemet Persen som var igjen i huset. Han hadde ikke helse nok til å rømme til skogs sammen med resten av familien.

Klemet var i ferd med å koke ertesuppe da det banket på døra. Han ble beordret ut og tok gryta med seg. Men tyskerne visste ikke hva de skulle gjøre med gamlingen, for ikke ville de ha ham og gryta med seg. Det endte med at de lot være å tenne på. De lot også fjøset og høyskjåen stå igjen. Gamle Klemet fikk kokt suppa si og huset sto like urørt tilbake.

2. En annen versjon av denne historien står å lese i Årbok for Porsanger fra 1980. Der skriver Peder A. Persen i artikkelen "Det gamle hus ..." følgende: "[---]"Gubben som eide huset satt og spiste grøt da brannkommandoen (tyskerne) kom. Han fikk beskjed om at han hurtigst mulig burde komme seg ut fordi de skulle sette fyr på huset. Gubben ble sint og trampet hardt i golvet. Han sa at han hittil aldri var blitt uroet når han satt og spiste og dette burde tyskerne også respektere, fordi han også denne gangen ville ha matfred."

Matfred fikk han, for tyskerne gikk ut og fortsatte videre til andre hus med ordren sin og kom ikke tilbake. Om det var barmhjertigheta, matfreden eller gryta som bidro til at Kjæshuset ennå står, skal være usagt. Dessverre har ikke ettertida klart å ta vare på dette minneverdige huset, men det er en annen historie.